

Chambre des Représentants de Belgique

SESSION ORDINAIRE 1996 - 1997 (*)

9 OCTOBRE 1997

PROPOSITION DE LOI

**modifiant la loi du 11 avril 1995 visant
à instituer la charte de l'assuré social
en vue d'étendre son application au
régime de l'aide sociale accordée par
les centres publics d'aide sociale**

**(Déposée par MM. Thierry Detienne
et Joos Wauters)**

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Votée dans les derniers moments de la législature précédente, la charte de l'assuré social est le fruit d'une initiative parlementaire adoptée à l'unanimité après une maturation de plusieurs années. Cette charte constitue en soi une forme de révolution dans les règles qui régissent les rapports entre les administrations et les assurés sociaux. S'il est vrai que certains services avaient déjà pris des dispositions se référant aux mêmes principes, l'instauration d'un code commun a nécessité et nécessitera encore bien des efforts pour atteindre les objectifs visés. Rappelons que les institutions sociales concernées sont tout autant les établissements publics chargés dans les différents régimes de l'application de la sécurité sociale, que les institutions auxquelles ont été déléguées des missions de constitution de dossier, de paiements d'allocations telles que les organisations syndicales, les mutuelles, caisses d'assurances sociales pour indépendants et caisses de compensation en matière

(*) Troisième session de la 49ème législature

Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers

GEWONE ZITTING 1996 - 1997 (*)

9 OKTOBER 1997

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van de wet van 11 april
1995 tot invoering van een handvest
van de sociaal verzekerde teneinde
de toepassing ervan tot het stelsel
van de door de openbare centra voor
maatschappelijk welzijn verleende
sociale bijstand uit te breiden**

**(Ingediend door de heren Thierry Detienne
en Joos Wauters)**

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Het aan het einde van de vorige zittingsperiode goedgekeurde handvest van de sociaal verzekerde is het resultaat van een parlementair initiatief dat, na verscheidene jaren te hebben gerijpt, unaniem werd aangenomen. Dat handvest is op zich een soort omwenteling in de regelgeving betreffende de verhoudingen tussen de diensten en de sociaal verzekerden. Hoewel sommige diensten in de praktijk reeds bepalingen hebben ingevoerd die op dezelfde beginselen steunen, waren voor de invoering van een gemeenschappelijke code nog inspanningen nodig en zullen in de toekomst nog inspanningen nodig zijn om de doelstellingen te bereiken. Er zij aan herinnerd dat de betrokken sociale instellingen zowel de met de verschillende sociale-zekerheidsstelsels belaste openbare instellingen zijn, als de instellingen die belast werden met de samenstelling van de dossiers en de betaling van uitkeringen zoals de vakbondsorganisaties, de ziekenfondsen, de sociale verzekeringskassen voor

(*) Derde zitting van de 49ste zittingsperiode

d'allocation familiales. Cette loi en vigueur depuis le 1er janvier 1997 comporte deux grands axes:

1° elle définit une série de cinq devoirs fondamentaux des institutions de sécurité sociale: l'obligation de fournir toute information utile, de conseiller, d'assurer le relais des demandes d'informations ou de conseils mal adressées, de recourir à un langage compréhensible et de motiver les décisions;

2° elle codifie les traitements des demandes de prestations sociales, de notifications de révisions, d'exécutions de décisions ainsi que des recours.

En fait, cette initiative législative avait pour but de créer une sécurité juridique optimale pour l'assuré social. Pourtant, une controverse existe encore aujourd'hui quant à l'application de la charte de l'assuré social au régime de l'aide sociale (la jurisprudence n'a pas encore eu à se prononcer en la matière). Elle l'est indubitablement en matière de minimex en vertu du libellé de l'article 2 de la loi du 11 avril 1995. S'il fallait conclure qu'elle ne l'est pas en matière d'aide sociale, on pourrait légitimement se poser la question d'une discrimination née de cette différence de traitement entre les bénéficiaires de l'un ou l'autre régime. A priori, on ne voit pas les raisons qui justifieraient cette différence de traitement. D'autant que le maintien de la condition de nationalité pour l'octroi du minimex fait aujourd'hui que des personnes qui pourraient bénéficier du minimex reçoivent en fait une aide sociale d'un montant équivalent, sans toutefois accéder aux droits qui en dériveraient.

Au-delà du simple problème de clarification du délai d'introduction d'un recours, il nous semble important que toutes les dispositions prévues dans la charte soient applicables en matière d'aide sociale (des formulaires lisibles et compréhensibles par les usagers, des délais de recours unifiés, des décisions motivées, etc.).

Nous suggérons donc une modification de la charte de l'assuré social. Nous préférons cette solution à une simple modification des délais de recours dans la loi du 8 juillet 1976. L'option retenue par la présente initiative permet que les bénéficiaires de l'aide sociale accèdent également à l'ensemble des droits définis dans la charte de l'assuré social. Tel est l'objectif poursuivi par la présente proposition de loi.

zelfstandigen en de kinderbijslagfondsen. Die sinds 1 januari 1997 van kracht zijnde wet heeft twee grote krachtlijnen:

1° ze definieert een reeks van 5 fundamentele opdrachten van de instellingen van sociale zekerheid: de verplichting alle nuttige informatie te verschaffen, raad te geven, de doorstroming van slecht gerichte verzoeken om informatie of advies te waarborgen, een begrijpelijke taal te hanteren en de beslissingen met redenen te omkleden;

2° ze codificeert de behandeling van de aanvragen voor sociale uitkeringen, de officiële kennisgeving van herzieningen, de uitvoering van beslissingen alsook de mogelijke rechtsmiddelen.

Dat wetgevend initiatief strekte er in feite toe de sociaal verzekerde een optimale rechtszekerheid te waarborgen. Er bestaat vandaag evenwel nog steeds een controverse rond de toepassing van het handvest van de sociaal verzekerde op het stelsel van sociale bijstand (de jurisprudentie heeft zich terzake nog niet moeten uitspreken). Krachtens artikel 2 van de wet van 11 april 1995 is het handvest zonder enige twijfel van toepassing op het bestaansminimum. Als men tot het besluit komt dat het handvest niet van toepassing is op de sociale bijstand, kan men zich terecht afvragen of er ten gevolge van dat verschil in behandeling geen discriminatie is tussen de rechthebbers in het ene of het andere stelsel. We zien a priori niet in waarom dat verschil in behandeling gerechtvaardigd zou zijn. Bovendien heeft het behoud van de nationaliteitsvoorwaarde voor de toekenning van het bestaansminimum vandaag tot gevolg dat personen die het bestaansminimum zouden kunnen genieten in feite voor eenzelfde bedrag sociale bijstand ontvangen zonder evenwel de daaruit voortvloeiende rechten te verwerven.

Naast het knelpunt betreffende de verduidelijking van de termijnen waarbinnen beroep mogelijk is, lijkt het ons belangrijk dat alle bepalingen waarin het handvest voorziet op de sociale bijstand van toepassing zijn (duidelijke en begrijpelijke formulieren voor de gebruikers, eenvormige beroepstermijnen, met redenen omklede beslissingen enz.).

Wij stellen bijgevolg een wijziging van het handvest van de sociaal verzekerde voor. Wij verkiezen die oplossing boven een gewone wijziging van de beroepstermijnen in de wet van 8 juli 1976. De in dit wetsvoorstel gemaakte keuze maakt het mogelijk dat wie recht heeft op sociale bijstand eveneens alle rechten geniet die in het handvest van de sociaal verzekerde vervat zijn. Dat is de doelstelling van dit wetsvoorstel.

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

A l'article 2, alinéa 1er, de la loi du 11 avril 1995 visant à instituer la charte de l'assuré social, modifié par la loi du 25 juin 1997, sont apportées les modifications suivantes:

A) au 1°, e), les mots «l'aide sociale» sont insérés entre les mots «le droit à un minimum de moyens d'existence,» et les mots «les prestations familiales garanties»;

B) au 2°, a), les mots «les centres publics d'aide sociale» sont insérés entre les mots «les institutions publiques de sécurité sociale,» et les mots «ainsi que tout organisme».

23 septembre 1997

TH. DETIENNE
J. WAUTERS.

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 2, eerste lid, van de wet van 11 april 1995 tot invoering van een handvest van de sociaal verzekerde, als gewijzigd bij de wet van 25 juni 1997, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A) in het 1°, e), worden tussen de woorden «het recht op een bestaansminimum,» en de woorden «de gewaarborgde gezinsbijslag» de woorden «de sociale bijstand» ingevoegd;

B) in het 2°, a), worden tussen de woorden «de openbare instellingen van sociale zekerheid» en de woorden «alook elke instelling» de woorden «, de openbare centra voor maatschappelijk welzijn» ingevoegd.

23 september 1997